

**Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc
ac Addysg**

**Children, Young People
and Education Committee**

Jeremy Miles AS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg

6 Mawrth 2024

Gwybodaeth ddilynol o'r sesiwn graffu gyffredinol

Annwyl Jeremy,

Diolch i chi am roi tystiolaeth i ni ar 28 Chwefror 2024. Yn y cyfarfod gwnaethoch gytuno i wneud y canlynol:

- Rhoi rhagor o wybodaeth am y bwlch cyrhaeddiad rhwng disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim a disgyblion eraill, gan gynnwys pam y credwch na ellir defnyddio'r data a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru i wneud cymariaethau rhwng blynyddoedd;
- Edrych yn fanylach ar ddata Rhwydwaith Seren mewn perthynas â'r disgyblion hynny nad ydynt efallai'n parhau ar y rhaglen, i nodi a oes unrhyw dueddiadau mewn perthynas â'u perfformiad dilynol a'u hymgysylltiad â'u dysgu;
- Rhoi rhagor o wybodaeth am sut y gellir annog myfyrwyr i astudio Cymraeg Safon Uwch a chynyddu'r niferoedd, yn enwedig mewn perthynas ag addysgu a chynnwys y maes llafur;
- Rhoi gwybodaeth am yr ymchwil a wnaed, a'r canllawiau a gyhoeddwyd, ynghlŷn â sut y gallai ysgolion ddarparu addysgu a dysgu digidol o bell pe bai angen hyn eto yn y dyfodol;
- Cadarnhau pryd y rhagwelwch y bydd canllawiau cryfach ar Deithio gan Ddysgwyr yn cael eu cyhoeddi.
- Ystyried ymhellach sut y gellir adrodd yn ôl i'r Senedd a/neu'r Pwyllgor ar waith y Tasglu Presenoldeb;
- Rhannu data cyfranogiad e-sgol; a

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN
SeneddPlant@senedd.cymru
senedd.cymru/SeneddPlant
0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN
SeneddChildren@senedd.wales
senedd.wales/SeneddChildren
0300 200 6565

**Senedd Cymru
Welsh Parliament**

- Rhannu, lle bo ar gael, waith lechyd Cyhoeddus Cymru ar y dull ysgol gyfan.

Gwnaethoch gyfeirio at y wybodaeth fanwl sydd gan Lywodraeth Cymru am berfformiad y system ysgolion yng Nghymru a'ch bod wedi penderfynu ei chyhoeddi'n flynyddol. A allech gadarnhau a oeddech yn cyfeirio at y data cyfanredol a gyhoeddwyd gennych ym mis Tachwedd ar asesiadau wedi'u personoli i ddisgyblion ac mai fersiynau cyfatebol o hyn fydd yn cael eu cyhoeddi'n flynyddol?

Fel rydym wedi'i nodi, rydym yn debygol o wneud gwaith yn edrych ar safonau ysgolion yn y dyfodol. Roedd y sesiwn graffu yn ddefnyddiol o ran dechrau helpu i lywio ein ffordd o feddwl am y maes gwaith posibl hwn. Fel rhan o'r gwaith paratoi hwn, rydym wedi gwahodd yr Athro Dylan E Jones i siarad â ni am ei waith fel rhan o'r adolygiad parhaus o rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru a'r gwaith o gyflwyno trefniadau gwella ysgolion. Mae wedi cadarnhau y bydd yn bresennol.

Rwy'n amgáu llythyrau a gawsom gan UCAC a Prospect, yn tynnu sylw at eu pryderon penodol ynghylch sut y gwnaed y cyhoeddiad diweddar ynghylch cam nesaf adolygiad yr Athro Jones.

Drwy gydol ein holl waith diweddar, cafwyd negeseuon clir iawn gan ysgolion ac awdurdodau lleol nad oes ganddynt y gallu i ymgymryd ag unrhyw waith ychwanegol. Yn y cyd-destun hwn, byddem yn croesawu eich barn ar sut y bydd unrhyw newidiadau i weithio rhanbarthol presennol yn ystyried y materion ehangach hyn o ran capasiti ac adnoddau. Hefyd, ar gyfer yr ardaloedd hynny lle mae ysgolion ac awdurdodau lleol yn ffafrio gweithio rhanbarthol, a fyddant yn gallu parhau â'r trefniadau, os dangosir eu bod yn gweithio'n effeithiol?

Byddai'n ddefnyddiol pe gallem gael eich ymateb cyn y sesiwn gyda'r Athro Jones, felly byddem yn gwerthfawrogi eich ymateb erbyn 10 Ebrill fan bellaf. Er ein bod yn cydnabod bod hwn yn caniatáu llai o amser nag arfer i ymateb, teimlwn y byddai'n ddefnyddiol cael y wybodaeth hon cyn y sesiwn gyda'r Athro Jones. Os ydych yn rhagweld unrhyw broblemau gyda'r amserlen hon, rhowch wybod i ni.

Yn gywir,

Jayne Bryant AS

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu'n Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English

Wedi'u hatodi: Llythyr gan UCAC

Llythyr gan Prospect

Jayne Bryant AS,

Cadeirydd Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg,

Senedd Cymru.

Trwy e bost.

Y 22ain o Chwefror, 2024

Annwyl Jayne Bryant,

Ysgrifennaf atoch fel Ysgrifennydd Cyffredinol Undeb Cenedlaethol Athrawon Cymru, undeb sydd yn cynrychioli ac yn cefnogi nid yn unig athrawon ac arweinwyr ysgol, ond hefyd swyddogion gwasanaethau gwella ysgolion.

Fel y gwyddoch, mae'r datganiad a gyhoeddwyd gan Jeremy Miles y Gweinidog Dros Addysg a'r Gymraeg, ar y 31ain o Ionawr yn cyfeirio at drefniadau newydd sydd i'w rhoi ar waith parthed gwella ysgolion. Fel rhan o'r trefniadau hynny gwelir disgwyliad i sefydlu partneriaeth rhwng mwy nag un awdurdod gan symud i ffwrdd o fodel cymorth rhanbarthol ehangach.

Mae'r aelodau hynny sydd yn gweithio i gonsortia yn hynod rwystredig a siomedig gan na fu unrhyw ymgynghori ffurfiol gyda nhw fel unigolion parthed unrhyw newidiadau posibl, dim mwy nag y bu i athrawon llawr dosbarth, sydd hefyd yn syndod mawr. Ymhellach, ni chafwyd unrhyw arwydd ymlaen llaw gan ein haelodau bod datganiad mor bellgyrhaeddol am gael ei ryddhau yn gyhoeddus ar y pawns dan sylw. Yn wir, gan fod llawer yn gweithio gydag ysgolion y pawns hwnnw, cawsant wybod am y bwriad i ddifodi'r consortia trwy law athrawon ac arweinwyr ysgolion. Rydym o'r farn bod hyn yn gwbl annerbyniol ac mae wedi peri gofid meddwl i sawl un o'n haelodau.

Mae'n newid sylfaenol i'r gyfundrefn addysg yng Nghymru, felly ein cais yw eich bod yn galw i mewn a chraffu ar y Datganiad Gweinidogol er mwyn:

- Sefydlu bod yr adolygiad wedi cydymffurfio â gofynion y cylch gorchwyl;
- Deall methodoleg a chywirdeb y dystiolaeth a gasglwyd;
- Deall y rhesymeg dros newid llinellau amser yr adolygiad hanner ffordd drwodd;

- Deall goblygiadau'r argymhellion;
- Sefydlu pa mor hyderus y gallwn fod y bydd y trefniadau arfaethedig yn darparu gwell cefnogaeth i ysgolion;
- Sefydlu a ymgwymerwyd â phroses asesu effaith newid i gynnwys meysydd megis yr Iaith Gymraeg, cydraddoldeb, llwyth gwaith, cyllid ac ati.
- Ymchwilio i faint y bydd y newid sylweddol hwn mewn polisi yn ei gostio mewn cyfnod cyllidebol anodd gan nad oes unrhyw wybodaeth ariannol ar gael – dylai hyn gynnwys costau diswyddo staff a chau i lawr trefniadau presennol awdurdodau lleol a chostau sefydlu ar gyfer unrhyw drefniadau newydd. Dylai hyn hefyd gynnwys y gost ariannol i ryddhau staff ysgol i fynd i'r afael â'r argymhelliad cyntaf.
- Ceisio deall y gwahaniaeth barn rhwng canfyddiadau'r Prif Arolygydd yn yr Adroddiad Blynyddol eleni a chanfyddiadau'r Adolygiad Haen Ganol, yn enwedig ynghylch gallu ysgolion i hunan arfarnu a chynllunio'n effeithiol ar gyfer gwelliant;
- Deall beth yw'r sylfaen dystiolaeth sydd ar gael i roi hyder i'r pwyllgor mai ysgolion sydd yn y sefyllfa orau i hunan reoleiddio eu gwelliant eu hunain;
- Gwerthuso'r llwyth gwaith ychwanegol ar ysgolion a phenaethiaid yn arbennig i weithredu argymhelliad cyntaf ynghylch cydweithio, cydweithio a gwella ysgol i ysgol;
- Deall sut bydd modd i ALLau gyflawni eu cyfrifoldebau statudol wrth i'r gwaith o gefnogi gwella ysgolion yn cael ei gefnogi ar lefel genedlaethol.

Dwi'n siŵr eich bod yn llawn sylweddoli cyfnod mor anodd, ansicr a dyrus ydy hwn i'n haelodau sy'n gweithio oddi fewn i'r gwasanaethau rhanbarthol. Mae'n allweddol felly ein bod yn sicrhau tegwch iddynt drwy ystyried holl oblygiadau'r newidiadau hyn.

Fel y byddwch yn tybio, rydym hefyd yn awyddus i chi sicrhau bod unrhyw fodelau newydd gaiff eu sefydlu yn darparu cefnogaeth lawn i bob ysgol, beth bynnag eu hiaith addysgu a lle bynnag y bônt. Hynny gan gynnig cefnogaeth fydd cystal, os nad gwell, na'r hyn sydd yn cael ei gynnig ar hyn o bryd ac yn arbennig felly gwydnwch ac effeithiolrwydd y gefnogaeth i ysgolion, yn arweinwyr ac yn athrawon, sydd yn darparu trwy gyfrwng y Gymraeg.

Edrychaf ymlaen at dderbyn eich ymateb.

Yn ddiffuant,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ioan Rhys Jones'.

Ioan Rhys Jones,

Ysgrifennydd Cyffredinol.

Ceg: Aelodau'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
Clerc y Pwyllgor

04 March 2024

To: Jayne Bryant MS
Chair of Children, Young People and Education Committee
Jayne.Bryant@senedd.wales

Dear Jayne,

As you know, the statement issued by Jeremy Miles, Minister for Education and the Welsh Language, on the 31st of January, refers to new arrangements that are to be implemented in relation to school improvement. This statement was released into the public domain alongside the letter to the Minister from Professor Dylan Jones in order to “share these messages transparently with the sector”.

The Minister announced the next phase of the review which essentially requires exploration of how school to school collaboration and cross LA working may occur in a move away from the current wider regional model.

This is a far-reaching statement, the importance of which cannot be underestimated. The language and assertions made within Prof Dylan Jones letter are strong, making direct reference to “concerns about quality of support”. This represents a direct evaluation of the performance of our workforce in GwE, and it is not one that we accept, and it is also not one that we believe should have been placed in the public domain in this way.

Whilst members recognise that education and school improvement is necessarily an evolving process, indeed many of us have been through various cycles of change, this is not an example of positive change management by the Minister. We question both the motivations and methodology of the ‘Middle Tier’ review and the subsequent communication of its findings.

We believe that the statement from the Minister has left the system in disarray. Having had their work publicly judged, our members are left unsure about their future, made even worse given the current information vacuum.

Our members within the regional consortia are particularly frustrated and disappointed that there has been no formal consultation with stakeholders about the recommendations. In addition, there was no advance indication that such a far-reaching statement was to be released publicly on the afternoon in question. In fact, many of our members were working within schools that afternoon and they were informed of the intention to move away from the regional model through teachers and school leaders. This is completely unacceptable and extremely unprofessional and has caused severe distress to many of them.

Prospect – Doncaster Room 6 & 7 - 4th Floor, 19 South Mall, Frenchgate Shopping Centre, St Sepulchre Gate, Doncaster DN1 1LL

As a result, we are asking you to call in and scrutinise the Ministerial Statement to:

- Establish that the original Terms of Reference of the review have been adhered to.
- Understand the methodology and veracity of the evidence gathered.
- Understand the rationale for changing the timelines of the review mid-way through.
- Understand the implication of the recommendations.
- Investigate how confident we can be that proposed arrangements will provide better support for schools.
- Find out if an impact assessment has been undertaken to assess the potential impact of these changes on areas such as the Welsh Language, equality, work load, finance etc.
- Investigate how much this significant change in policy will cost in difficult budgetary times as there is no financial information available – this should include staff redundancy costs and closing down liabilities for current arrangements for LAs and set up costs for any new arrangements. This should also include the financial cost to release school staff to address the recommendations proposed.
- Seek to understand the contradictions in the Chief Inspector finding in this year’s Annual Report and findings of the Middle Tier Review, especially around schools’ ability to self-evaluate and effectively plan for improvement.
- Seek clarity on the rationale to accelerate the findings of this review which seems to date back to mid-December (rather than the March 2024 date initially agreed for publication).
- Evaluate the extra workload on schools and Headteachers in particular to implement the first recommendation regarding collaboration, joint working and school to school improvement.
- Understand how the third recommendation will allow Local Authorities to undertake their statutory responsibilities.
- Seek clarification and understand the veracity of the evidence base used to give the committee confidence that schools are best placed to self-regulate their own improvement.

Our members would like you to robustly scrutinise the evidence base so that you can be confident that any changes that are recommended will result in a sustainable school improvement model which will be cost efficient and improve on the current arrangements.

We can assure you that our workforce has the best interests of learners at its heart. We are committed to school improvement. We are committed to supporting schools and learners; working collaboratively and with compassion in support of the National Mission. We will not however have our professionalism, expertise, experience, and commitment cast aside in such a careless manner.

Yours Sincerely

Adam Flanders & Jane Lancaster
Prospect Officers Education & Childrens services.